ਇਸ਼ਵਰੀ ਨਾਗਾਜੀ ਮਾਲੀ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 70)

ਜਨਵਰੀ 18, 2022

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਧਾਰਾ 439 – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 120ਬੀ, 114 – ਜ਼ਮਾਨਤ – ਜਦੋਂ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ – ਪਹਿਲਾਂ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾਵਾਂ 304ਏ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 177, 184 ਅਤੇ 134, ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਕਾਰ ਨੇ ਆਕਸਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੱਠੇ ਟਹਿਲ ਰਹੇ ਸਨ – ਪਰ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਦਸੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਰਾ ਕੀਤਾ – ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 120ਬੀ, 114, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ – ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 439 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ, ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼੍ਰ□ੰਖਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ – ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ – ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ – ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 – ਧਾਰਾਵਾਂ 177, 184, 134.

ਜ਼ਮਾਨਤ – ਦੇਣ ਦੇ – ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਕਾਰਕ/ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋ ਕਾਰਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦਰਿਕ ਲਾਭਾਂ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 29.09.2000 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 6 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ 26.12.2002 ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਕਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 26.12.2002 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 4:22 ਤੋਂ 6:25 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਹਨੂਮਾਨਜੀ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਾਲ ਕੀਤੀ। ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ (ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ) ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ ਨੇ ਉਕਤ ਕਾਰ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਲੀ ਮੌਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗੇੜ੍ਹ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਅਤੇ ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਪਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ/ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਉਕਤ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਤਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। [ਪੈਰਾ 7, 9 ਅਤੇ 10]

ਰਮੇਸ਼ ਭਵਨ ਰਾਠੌੜ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਨਭਾਈ ਹੀਰਾਭਾਈ ਮਕਵਾਨਾ (ਕੋਲੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ, (2021) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 630; ਗੁਡੀਕਾਂਟੀ ਨਰਸਿੰਹੁਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 240; [1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371; ਪ੍ਰਲਹਾਦ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 280 : [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 684; ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526; ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528 : [2004] (3) ਜੇ.ਟੀ. 442; ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਆਸ਼ੀਸ ਚੈਟਰਜੀ (2010) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 496 : [2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1165; ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422 : [2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 802; ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ ਦਿੱਲੀ) (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129 : [2017] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭੂਪੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1279 ਆਫ 2021, ਫੈਸਲਾ 29.10.2021); ਮਹੀਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,(2020) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118: [2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 529 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 529 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 684 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1165 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 802 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2017] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 70 ਆਫ 2022।

ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 30.07.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਰ/ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਕ. ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9390 ਆਫ 2021।

ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਗੋਹਿਲ, ਸ. ਤਰੁਣਾ ਸਿੰਘ ਗੋਹਿਲ, ਸ. ਰਾਨੂ ਪੁਰੋਹਿਤ, ਆਰ. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕੁਮਾਰ, ਅਲਾਪਤੀ ਸਾਹਿਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਚਨਾ ਪਾਠਕ ਦਵੇ, ਕੁ. ਦੀਪਨਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ, ਕੁ. ਨੀਲਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਲਾਰਾ ਸਿੱਦੀਕੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, ਸਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੋਹਨ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ 30.07.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ

ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ ਆਈ – 11159002801056 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਭਿਲਡੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 120(ਬੀ), 114, 304ਏ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 177, 184 ਅਤੇ 134 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਵਿਵਾਦਿਤ ਘਟਨਾ 26.12.2020 ਦੀ ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਦਕਸਾਬੇਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀਸਾ ਤੋਂ ਗੇਲਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹਨੂਮਾਨਜੀ ਮੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 07:00 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਚਾਰ-ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ (ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸਵਿਫਟ ਡਿਜ਼ਾਇਰ) ਨੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸਵਿਤ੍ਰੀਬਾਹੇਨ ਰਾਂਚ੍ਹੋਡਬਜ ਟੈਂਕ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਕਜ਼ਨ ਨੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 304ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 177, 184 ਅਤੇ 134 ਅਧੀਨ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਕਾਰ ਨੇ ਆਕਸਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕੱਠੇ ਤੁਰ ਰਹੇ ਸਨ।

2.1 ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਕਿਰਿਤਕੁਮਾਰ ਕਨਾਜੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਦਸੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 120(ਬੀ) ਅਤੇ 114 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 6.2.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮਾਪਨ 'ਤੇ ਅਤੇ 40 ਵਿਅਕਤੀਆਂ/ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 120(ਬੀ) ਅਤੇ 114 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ।

2.2 ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। 19.05.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਦੇਓਦਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 439 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9390 ਦੇ 2021 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ।

ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਦੇ ਖੰਡ (iv) ਅਤੇ (v)

ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਰਚੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਦੇ ਖੰਡ (iv) ਅਤੇ (v) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਲੋਕਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

(iv) "ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(v) ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗੂੜ੍ਹੇ ਮੂਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਪਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ/ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3. ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਥੁਮਨ ਗੋਹਿਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.1 ਇਹ ਜੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਹੈ।

3.2 ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3.3 ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਮੇਸ਼ ਭਵਨ ਰਾਠੌਡ ਬਨਾਮ ਵ੍ਰਿਸ਼ਭਾਈ ਹੀਰਾਭਾਈ ਮਕਵਾਨਾ (ਕੋਲੀ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (2021) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 630 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਭੋਗੇਂਦਰੋ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1279 ਆਫ 2021, 29.10.2021 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ) ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਮਹੀਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, (2020) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

3.4 ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਤੀ

ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਨਾਮਾਂ 'ਤੇ 29.09.2020 ਨੂੰ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੀਮਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਥੇ) ਨੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 26.12.2020 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।

3.5 ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਬਿਰਿੰਕੁਮਾਰ ਕਨਾਜੀ ਅਤੇ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਡਰਾਈਵਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਲ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦਿਨ 4:22 ਵਜੇ ਤੋਂ 6:25 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਮਹੇਸ਼ਭਾਈ ਨੇ 7:00 ਵਜੇ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

4. ਮਿਸ ਅਰਚਨਾ ਪਾਠਕ ਦਵੇ, ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਮਾਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਅਤੇ 120(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਨੀਲਮ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

6. ਅਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ (iv) ਅਤੇ (v) ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤ/ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ

'ਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

7. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗੇੜੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਅਤੇ ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਪਲਾਇਣ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ/ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 302 ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 120B ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਇਸ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਹਨ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

a) ਗੁਡੀਕਾਂਟੀ ਨਰਸਿੰਹੁਲੂ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ — (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 240, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਯਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ, ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ:

"7. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

8. ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਯਾਲੂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

9. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਨਤੀਕਰਤਾ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਬਲਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਖਰਾਬ ਹੈ – ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਪਰਵਾਹ ਜਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਬੇਲੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਬਾਰੇ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੇਅਰਥ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

b) ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ ਆਫ ਦਿੱਲੀ & ਓਆਰਐਸ — (2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 280 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੰਗ ਰਹੇ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਥਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ. ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ, ਵਿਵਹਾਰ, ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਉਚਿਤ ਡਰ, ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ "ਸਬੂਤ" ਦੀ ਥਾਂ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ" ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅਸਲੀ ਕੇਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

c) ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਿੰਘ - (2002) 3 SCC 598, ਬੈਨਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ., ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ. ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਠੋਸ ਤਰਕ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

"3. ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ - ਪਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਆਰਡਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕੇਸ ਤੋਂ ਕੇਸ ਬਦਲਦੇ ਹਨ. ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ - ਹੋਰ ਘਿਨਾਉਣੀ ਹੈ ਅਪਰਾਧ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਓਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ।"

d)ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ – (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ

ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

e) ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਆਸ਼ੀਸ ਚੈਟਰਜੀ — (2010) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 496 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮਤ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਮਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਮੀ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੂਝਵਾਨ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਅਨੁਸਾਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ, ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਰਕ ਹਨ: (i) ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਹੈ; (ii) ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ; (iii) ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ; (iv) ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਭੱਜਣ ਦਾ ਖਤਰਾ; (v) ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ, ਵਿਵਹਾਰ, ਸਾਧਨ, ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਖੜਾ; (vi) ਅਪਰਾਧ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (vii) ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਡਰ; ਅਤੇ (viii) ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਖਤਰਾ।”

f) ਇੰਦਰ ਵਲਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ – (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕਤਾਰਬੱਧ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 15 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"15. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਾਦਲ ਰਹਿਤ ਅਕਾਸ਼ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਜੋ ਗੱਲ ਭਾਰੀ ਪਈ ਹੈ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ। ਇਕ ਇਤਿਹਾਸ-ਪੱਤਰ ਜੋ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੁਹਰਾਏ ਹਾਂ, ਮਾਮੂਲੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨੌਣੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗਰਜ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਤੂਫਾਨੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਚੌਕਸ ਰਹੇ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ੋਰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਕਸਰਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਖ਼ਿਆਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ।

x x x

18. ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਵਿਛੋੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਦ ਉਪਰੰਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਦ ਇਸ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਚਲਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ।

8.1 ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) – (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹਨ, (i) ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ; (ii) ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾਸ ਹਨ; ਅਤੇ (iii) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (iv) ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ, ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ; ਅਤੇ (v) ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ।

8.2 **ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਣ ਦੇਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਮੇਸ਼ ਭਵਨ ਰਾਠੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ** ਧਾਰਾ 439 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਇਕ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇ, ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਉੱਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਾਅ ਉੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 36 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਵੀਖਿਆ ਹੈ:

"36. ਧਾਰਾ 439 ਦੀ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਅਧੀਨ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਹੈ-ਅਣਢਾਂਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਵਿਵੇਕ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਯਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦਰਿਕ ਲਾਭਾਂ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 29.09.2020 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ 26.12.2020 ਸਵੇਰੇ 7:00 ਵਜੇ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਕਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 26.12.2020 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 4:22 ਤੋਂ 6:25 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਭਿਯੋਗ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 - ਲਲਿਤਭਾਈ ਗਣਪਤਜੀ ਤਲਾਬ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਹੀ ਹਨੂੰਮਾਨ ਜੀ ਮੰਦਰ ਲੈ ਗਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੀਰਤੀਕੁਮਾਰ ਕਾਨਾਜੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿਓ। ਕੀਰਤੀਕੁਮਾਰ ਕਾਨਾਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਮਹੇਸ਼ (ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ) ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਮਹੇਸ਼ ਉਕਤ ਕਾਰ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਕਸ਼ਬੇਨ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਿਛਲਾ ਪਾਸਾ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਤਲਾਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਰਮ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ 'ਚ ਕਤਲ ਦਾ ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ 30.07.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9390/ 2021 ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ/ਜੇਲ੍ਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅੱਗੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਰੂਪਾਂਸ਼ੀ ਵਰੁਣ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate